

Verdifulle bidrag

Rapport om skattefradragssystemet for
gaver til frivillige organisasjoner

- Rapport 2016 -

FRIVILLIGHET
NORGE

Innhold

1. Innledning	3
2. Bakgrunn	4
2.1 Om skattefradragssystemet	4
2.2 Endringer i skattefradragssystemet i 2011	5
2.3 Åpning for å utelukke organisasjoner fra ordningen	6
2.4 Scheel-utvalgets anbefalinger om å fjerne skattefradragssystemet	6
3. Resultater fra medlemsundersøkelsen 2016	7
3.1 Hvem deltar i skattefradragssystemet for gaver?	8
Fordeling etter organisasjonskategorier	8
Fordeling etter inntekter	9
3.2 Skattefradragssystemets betydning	11
Omfang på innrapporterte gaver	11
Fordeling på organisasjonskategorier	11
Gavepolitikk blant organisasjonene	12
Gaver som inntektskilde	13
Andel av gaver som utløser skattefradrag for gaver	14
Gaver blir viktigere	14
3.3 Givere	15
3.4 Gaver fra bedrifter	16
3.5 Gaver som ikke ble rapportert gjennom gaveordningen	16
3.6 Administrasjon av ordningen	18
3.7 Samarbeid med næringslivet	18
4. Konklusjoner	20
4.1 Forslag fra Frivillighet Norge for å styrke av ordningen	21
Vedlegg 1: Oversikt over respondenter og fordeling på kategori	22
Vedlegg 2: Spørreskjema	27

Oslo, juni 2017

Frivillighet Norge

Øvre Slottsgate 2B

0157 Oslo

Telefon: 21 56 76 50

E-post: post@frivillighetnorge.no

1. Innledning

Skattefradragssystemet for gaver til frivillige organisasjoner og tros- og livssynssamfunn brukes av mange av Frivillighet Norges medlemsorganisasjoner. Gjennom skattefradragssystemet kan skatteyttere få skattefradrag for pengegaver de gir til frivillige organisasjoner som tilfredsstiller visse kriterier.

Målsetningen med denne rapporten er å beskrive skattefradragssystemets utvikling, samt å dokumentere bruken og verdien av skattefradragssystemet for de frivillige organisasjonene.

Rapporten baserer seg på en gjennomgang av relevante bakgrunnsdokumenter om skattefradragssystemet for gaver til frivillige organisasjoner, opplysninger fra Skattedirektoratet, samt en undersøkelse blant Frivillighet Norges medlemsorganisasjoner gjennomført for inntektsårene 2014 og 2015.

Rapporten bygger videre på tilsvarende medlemsundersøkelser fra 2015, 2014, 2013 og 2011. Alle undersøkelsene dekker de to foregående inntektsårene.

Datainnsamlingen til denne undersøkelsen ble gjennomført samtidig med Frivillighet Norges årlige undersøkelse om momskompensasjon for frivillige organisasjoner, høsten 2016.

Hovedkonklusjoner:

- Omfanget på gaver gitt gjennom skattefradragssystemet er mer enn doblet siden 2005. **I 2015 ble det gitt skattefradrag for gaver på nesten 3,5 milliarder kroner.**
- Frivillige organisasjoner opplever fortsatt en vekst i innrapporterte gaver. Dette bekrefter en trend over tid, vist i tidligere rapporter.
- Gaver utgjør en stabilt stor del av de frivillige organisasjonenes inntekter.
- Skattefradragssystemet fungerer dårlig som et incentiv for bedrifter til å donere til frivillige organisasjoner.
- Under halvparten av organisasjonene har en målstyrt gavepolitikk.
- 16 prosent av organisasjonene prioriterer gaver fra næringslivet høyest, mens 56 prosent satser mest på gaver fra privatpersoner.
- Antall bedrifter som gir gaver gjennom skattefradragssystemet har økt med 17 prosent fra 2014 til 2015.

2. Bakgrunn

2.1 Om skattefradragssystemet

Skattefradragssystemet for gaver til frivillige organisasjoner ble opprettet i år 2000 av Bondevik II-regjeringen, og den legger til rette for at skatteyttere kan kreve fradrag på selvangivelsen for pengegaver til frivillige organisasjoner.

Skatteyteren får skattefradrag for summen som doneres, men må minst donere 500 kr. Maks grensen for årlige donasjoner ble fra og med 2005 satt til 12 000 kr, mens den i perioden 2000 til 2002 var 900 kr og i perioden 2003 til 2004 var 6 000 kroner. Med tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet for 2014 fra regjeringen Solberg, ble beløpsgrensen justert fra 12 000 til 16 800 kr for inntektsåret 2014 og videre til 20 000 kr for inntektsåret 2015.

I Sundvoldenerklæringen lover regjeringen å styrke skattefradragssystemet for gaver til frivillige organisasjoner. I statsbudsjettet for 2016 ble Frivillighet Norges mål om 25 000 kroner som beløpsgrense for privatpersoner innfridd. Den positive utviklingen fortsetter også i statsbudsjettet for 2017, hvor beløpsgrensen for skattefradrag økes til 30 000 kroner.

Frivillighet Norge forventer at regjeringen trapper opp beløpsgrensen for gavefradraget også for bedrifter, i tråd med løftene som ble gitt av de fire borgerlige partiene i forkant av valget i 2013. En slik økning vil være et viktig insentiv for bedrifter til å støtte frivillige organisasjoner. Frivillighet Norge har derfor foreslått at det innføres en egen beløpsgrense i skattefradragssystemet for næringsdrivende på 100 000 kroner, og at regjeringen setter i gang en prosess som inkluderer Frivillighet Norge, for å utvide og forenkle deltakelsen i skattefradragssystemet med utgangspunkt i at Frivillighetsregisteret brukes som forenklingsverktøy.

Den gjeldende skattefradragssystemet trådte i kraft i år 2000. Ordningen hadde bakgrunn i følgende vedtak fattet av Stortinget den 18. desember 1998:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram for Stortinget et forslag til hvordan fradragssystemet for fagforeningskontingent fra år 2000 kan omgjøres til en mer generell ordning som også omfatter kontingent/bidrag til andre frivillige organisasjoner.»¹

Ordningens formål var altså opprinnelig å utvide fradragssystemet for fagforeningskontingent, slik at denne kunne favne større deler av frivillig sektor i tillegg til fagbevegelsen. Finansdepartementet uttrykte et ønske om å avgrense hvilke typer frivillige organisasjoner som skulle med i ordningen, og den ble således ikke tilgjengelig for hele frivillig sektor. Ved etablering av ordningen ble den begrenset til å omfatte gaver til blant annet organisasjoner som driver omsorgs- og helsefremmende arbeid, religiøs virksomhet, utviklings- og katastrofehjelp og arbeid for vern av kultur.² I 2004 ble Den norske kirke inkludert i ordningen, og i 2005 ble også trossamfunn uten nasjonalt omfang inkludert.³

Ordningen er nedfelt i skattelovens §6-50 Gaver til visse frivillige org mv.⁴

Bruken av ordningen omfattet drøyt 729 000 skatteyttere i 2015. Disse skatteyterne fikk til sammen nesten 3,45 milliarder kroner i skattefradrag samme år. Dette er en økning på hele 258,5 prosent i antall givere, og 509,5 prosent i skattefradragbeløp, sammenlignet med 2003, da 282 000 skatteyttere var med i ordningen og det totale skattefradraget utgjorde 677 millioner kroner.⁵

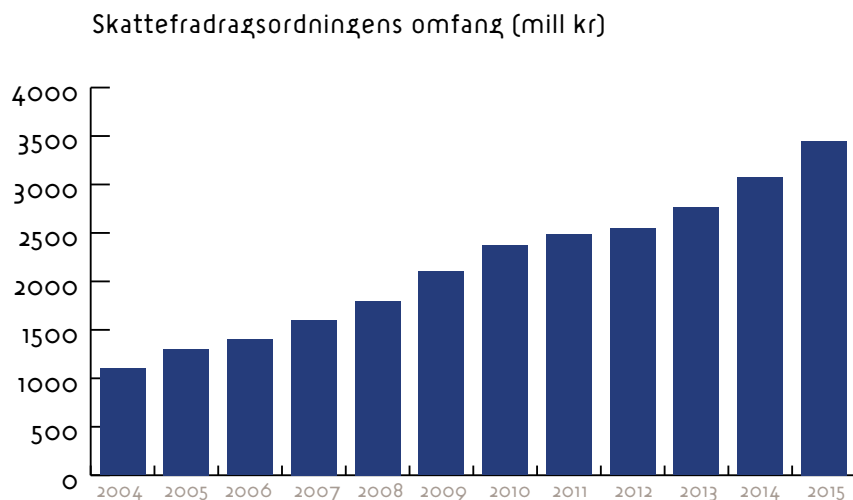
¹ <http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/1998-1999/981218/8/>

² Ot.prp. nr 1 (1999-2000), Skatte og avgiftsopplegget 2000 – lovendringer, s. 12-13

³ St.mld. 39 2006-2007, s. 174

⁴ <http://www.lovdata.no/all/tl-19990326-014-028.html#6-50>

⁵ Wollebæk, D & Sivesind, K. H. (2010). Fra folkebevegelse til filantropi? Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, s. 19

FIGUR 1 - Totalt omfang av gaver rapportert til skattemyndighetene gjennom skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner i millioner NOK for inntektsårene 2004–2015 (kilde: Skattedirektoratet).

2.2 Endringer i skattefradragsordningen i 2011

Skattefradragsordningen var i utgangspunktet begrenset til å gjelde gaver gitt til frivillige organisasjoner med sete i Norge. Denne begrensningen ble av ESA (organet som overvåker EØS-avtalen) ansett for å være i konflikt med EØS-avtalen. ESA krevde endring i ordningen, eller eventuelt at ordningen måtte fjernes. Regjeringen besluttet, etter påtrykk fra frivillig sektor, i juni 2010 å tilpasse ordningen til ESAs krav ved å utvide ordningen til å gjelde gaver gitt til frivillige organisasjoner i hele EØS-området.⁶ I EU-sammenheng kalles dette å åpne for «cross-border giving». Detaljene i endringene ble beskrevet i statsbudsjettet for 2011.⁷

I forbindelse med EU-tilpasningen besluttet regjeringen at tros- og livssynssamfunn uten nasjonalt omfang ikke lenger skulle kunne delta i ordningen. Begrunnelsen var at det ville bli for ressurskrevende for skattemyndighetene å kontrollere at mindre trossamfunn i utlandet tilfredsstiller kravene for å delta i ordningen.

Regjeringen besluttet også å sørge for økt åpenhet omkring ordningen ved å kreve at skattemyndighetene offentliggjør hvor store beløp som kanaliseres til de enkelte frivillige organisasjonene gjennom skattefradragsordningen for gaver. En slik oversikt ble første gang offentliggjort høsten 2011.⁸ Endringene i ordningen trådte i kraft fra og med inntektsåret 2011. I forbindelse med dette ble alle tros- og livssynssamfunn bedt om å registrere seg hos skattemyndighetene på nytt for å sikre at de tilfredsstiller de nye kravene i ordningen.

En rekke EU-land har tidligere åpnet sine skattefradragsordninger for «cross-border giving». Dette gjelder blant annet England, Nederland, Danmark og Tyskland. Basert på kontakt med organisasjoner i de aktuelle landene har Frivillighet Norge ikke funnet tegn til at endringen har ført til endringer i givermønsteret i nevneverdig grad. Det er med andre ord ingen land som rapporterer om at en stor del av skattefradragene skyldes gaver gitt til organisasjoner i utlandet.

Etter at ordningen ble utvidet til hele EØS-området, er det foreløpig seks organisasjoner som er godkjent.⁹ Ingen av disse mottok gaver i 2015 som ble innrapportert, ifølge Skattedirektoratets hjemmesider.¹⁰

6 <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/pressester/pressemeldinger/2010/gavefradragsordningen-utvides.html?id=610295>

7 <http://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2011/Dokumenter/html/Prop-1-LS/48412/48415/>

8 <http://www.skatteetaten.no/no/Bedrift-og-organisasjon/Rapportering-til-Skatteetaten/Fradrag/Gaver-til-frivillige-organisasjoner-tros-og-livssynssamfunn/Organisasjoner-som-har-mottatt-gave-med-fradragsrett-for-giveren-i-2012/>

9 <http://www.skatteetaten.no/no/Bedrift-og-organisasjon/skattemelding-selvangivelse-og-skatteoppgjør/skattemelding-selvangivelse-for-naringsdrivende/fradrag/Gaver-til-frivillige-organisasjoner-tros-og-livssynssamfunn/Gaver-til-utenlandske-frivillige-organisasjoner---godkjente-organisasjoner/>

10 <http://www.skatteetaten.no/no/Bedrift-og-organisasjon/skattemelding-selvangivelse-og-skatteoppgjør/skattemelding-selvangivelse-for-naringsdrivende/fradrag/Gaver-til-frivillige-organisasjoner-tros-og-livssynssamfunn/organisasjoner-som-har-mottatt-gave-med-fradragsrett-for-giveren-i-2015/>

2.3 Åpning for å utelukke organisasjoner fra ordningen

I forbindelse med statsbudsjettet for 2012 foreslo regjeringen at Finansdepartementet skal kunne stenge organisasjoner med formål som strider mot vedtak i FNs sikkerhetsråd, ute fra skattefradragsordningen for gaver:

«Departementet foreslår at det innføres en hjemmel for å utelukke organisasjoner som aktivt støtter eller medvirker til handlinger i strid med folkeretten fra gavefradragsordningen. For å sikre norsk oppfølging av vedtak av FNs sikkerhetsråd foreslås det at Finansdepartementet får myndighet til å bestemme at frivillige organisasjoner som oppfyller de alminnelige vilkårene i skatteloven § 6-50 ikke kan motta gaver med fradragsrett for gaver.»¹¹

Dette har blitt innarbeidet i skatteloven § 6-50 fjerde ledd, der det står «For å sikre norsk oppfølging av vedtak av FNs sikkerhetsråd, kan departementet bestemme at en organisasjon som oppfyller vilkårene i første og annet ledd ikke kan motta gaver med rett til fradrag for gaver. Det gis ikke fradragsrett for gaver for pengegaver yttet etter at departementet har truffet bestemmelse etter forrige punktum.(...)».

Frivillighet Norge mener at forskjellsbehandling av organisasjoner på bakgrunn av en vurdering av om de arbeider for eller mot saker regjeringen arbeider for, er prinsipielt uheldig i et pluralistisk demokrati. Frivillighet Norge har bedt om at Finansdepartementets fullmakt til å nekte organisasjoner å delta i skattefradragsordningen kun vil bli benyttet unntaksvis og bare i forhold til organisasjoner som åpenbart arbeider for kriminelle formål, og på en måte som ikke levner tvil om at hensynet til opprettholdelse av det pluralistiske demokratiet er styrende i Norge.¹²

2.4 Scheel-utvalgets anbefalinger om å fjerne skattefradragsordningen

Det regjeringsoppnevnte Scheel-utvalget anbefaler i sin rapport «Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi» (NOU 2014:13) å fjerne fradragsordningen. Utvalget skriver: «Etter utvalgets oppfatning er det ikke skattesystemets oppgave å subsidiere skattytere som ønsker å støtte frivillige organisasjoner. Slike gaver er en privat kostnad. Eventuell offentlig støtte til frivillige organisasjoner vil være mer målrettet hvis den skjer i form av direkte overføringer».¹³

Frivillighet Norges rapporter om bruken av skattefradragsordningen viser at den er et viktig frivillighetspolitisk virkemiddel. Scheel-utvalgets vurderinger baserer seg utelukkende på skattepolitiske vurderinger, og utvalget ser helt bort fra at staten gjennom skattefradraget oppfordrer folk til å slutte opp om frivilligheten og viser frivilligheten tillit. En endring i tråd med Scheel-utvalgets anbefaling vil ha store økonomiske konsekvenser for mange frivillige organisasjoner, og føre til mindre aktivitet i frivilligheten. Ikke minst mister privatpersoner et viktig insentiv til å bidra økonomisk til frivilligheten. Det har kommet tydelige signaler fra Kulturdepartementet om å styrke den private finansieringen av frivilligheten. Forslaget fra Scheel-utvalget om å fjerne skattefradragsordningen har heller ikke blitt fulgt opp i den videre behandlingen av NOU-en, og Frivillighet Norge anbefaler at regjeringen fortsetter med å styrke ordningen.

11 <http://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2012/Dokumenter/Budsjettdokumenter/Skatte--avgifts/Prop-1-LS/56239/56247/>

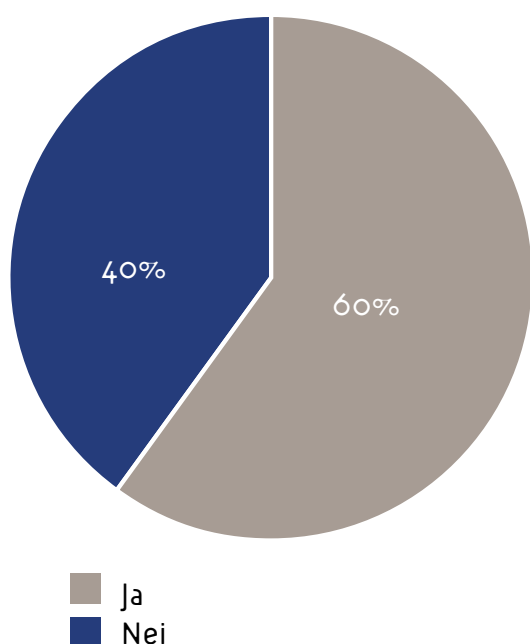
12 http://www.frivillighetnorge.no/Notat+til+Finanskomiteen+om+Statsbudsjettet+for+2012.b7C_wtDMWa.ips

13 <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/NOU-2014-13/id2342691/>

3. Resultater fra medlemsundersøkelsen 2016

Frivillighet Norge gjennomførte høsten 2016 en spørreundersøkelse blant medlemsorganisasjonene om inntekter fra gaver og bruk av skattefradragsordningen for inntektsåret 2015. Undersøkelsen ble distribuert via elektronisk skjema sendt til organisasjonenes hovedadresse. Spørsmålene er gjengitt i vedlegg.

Frivillighet Norge hadde 307 medlemsorganisasjoner da undersøkelsen ble gjennomført, og vi mottok 185 svar på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 60 prosent.¹⁴ Dette er en marginal nedgang fra fjoråret. Av de som svarte oppga 111 organisasjoner (60 prosent) at de deltar i ordningen, det vil si at de er registrert hos Skatteetaten som en godkjent mottaker av gaver. 22 av disse rapporterte imidlertid ikke inn gaver til skattemyndighetene for inntektsåret 2014, mens 24 av disse ikke rapporterte inn gaver til skattemyndighetene for inntektsåret 2015. De deltok således ikke aktivt i ordningen.¹⁵

FIGUR 2 – Deltakelse i skattefradragsordningen

Er din organisasjon registrert hos Skatteetaten som deltaker i Skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner?

¹⁴ Dette inkluderer dem som kun delvis fullførte undersøkelsen. 179 organisasjoner fullførte den. Det er viktig å huske at tallene i undersøkelsen er svært sensitive for hvilke organisasjoner som deltar på undersøkelsen. Store enkeltorganisasjoner kan påvirke en kategoris resultater dramatisk. Det må derfor tas hensyn til dette i tolkningen av tallene.

¹⁵ Som tidligere er hovedårsaken til at de ikke rapporterte inn gaver at de ikke mottok gaver disse årene.

3.1 Hvem deltar i skattefradragssystemet for gaver?

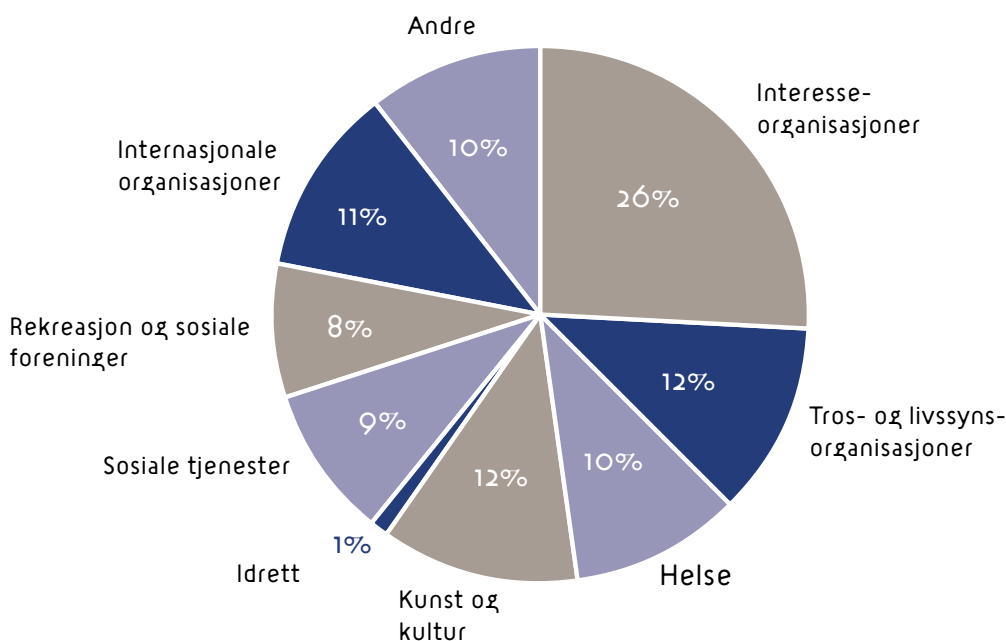
De følgende avsnittene gir en vurdering av hvilke typer organisasjoner som bruker skattefradragssystemet for gaver.

Fordeling etter organisasjonskategorier

Organisasjonene som har svart på undersøkelsen er delt inn i kategorier etter virksomhetsfelt. Vi har valgt å bruke de internasjonale ICNPO-kategoriene, som også brukes i Frivillighetsregisteret, som utgangspunkt for å kategorisere organisasjonene. Følgende inndeling er brukt:

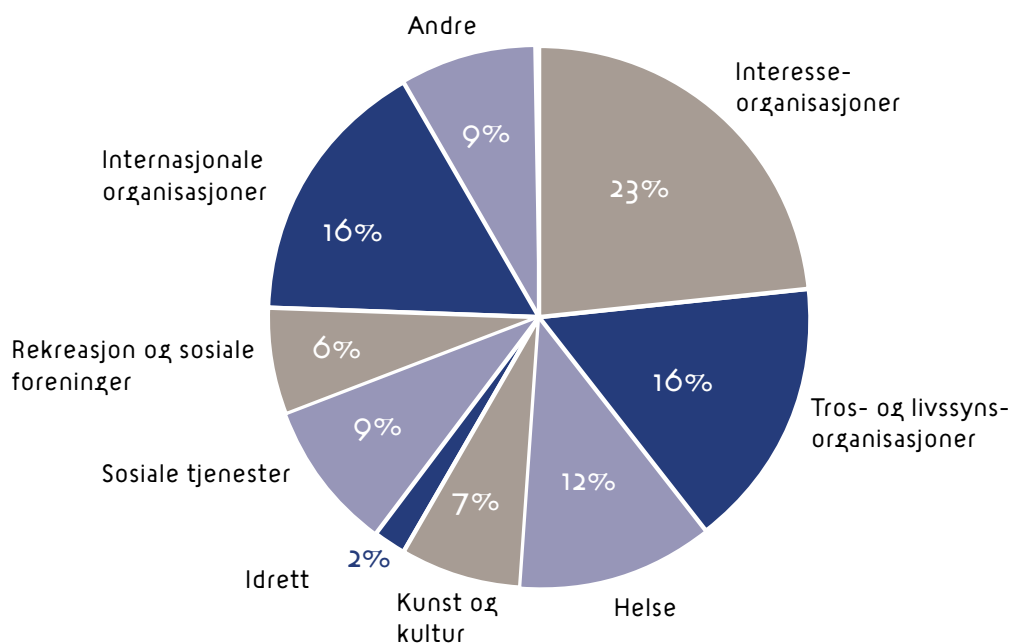
- Helse
- Interesseorganisasjoner
- Internasjonale organisasjoner
- Kunst og kultur
- Rekreasjon og sosiale foreninger
- Sosiale tjenester
- Tros- og livssynsorganisasjoner
- Idrett
- Natur-, miljø- og dyrevern
- Utdanning og forskning
- Annet

I undersøkelsen er det benyttet respondentdata som gjør at respondentene er plassert i en kategori som tilsvarer hovedkategorien organisasjonen er oppført med i Frivillighetsregisteret. Den første oversikten viser fordelingen på organisasjonskategori for alle som har besvart undersøkelsen, mens den neste viser hvordan de respondentene som deltar i skattefradragssystemet fordeler seg.

FIGUR 3 – Aktivitetskategorier

Fordeling av alle respondenter på de ulike aktivitetskategoriene

FIGUR 4 – Deltakere

Fordeling av deltakerne i skattefradragsordningen på de ulike aktivitetskategoriene

Resultatene ligner på tidligere år. Det er relativt sett flere internasjonale organisasjoner som deltar i ordningen enn det er generelt, mens det øvrig er lite forskjell mellom andel deltakere i ordningen og den totale fordelingen. Skattefradragsordningen har deltakere fra de fleste organisasjonskategoriene.

Fordeling etter inntekter

Vi kan også sortere deltakerne i skattefradragsordningen etter totale årlige inntekter. Det gir svar på om ordningen domineres av organisasjoner med høye inntekter, eller om også organisasjoner med lavere inntekter deltar.

Organisasjonene som besvarte undersøkelsen er ifølge Frivillighet Norges registerdata oppført med 14,1 milliarder kroner i inntekter i 2014 og 15,1 milliarder kroner i inntekter i 2015.¹⁶ Ser man kun på de organisasjonene som deltar i skattefradragsordningen (104 av 185) var innrapportert inntekt i 2014 på totalt 12,8 milliarder kroner og 13,8 milliarder i 2015.

74 av de 185 organisasjonene i undersøkelsen oppgav at de ikke var registrert i skattefradragsordningen.

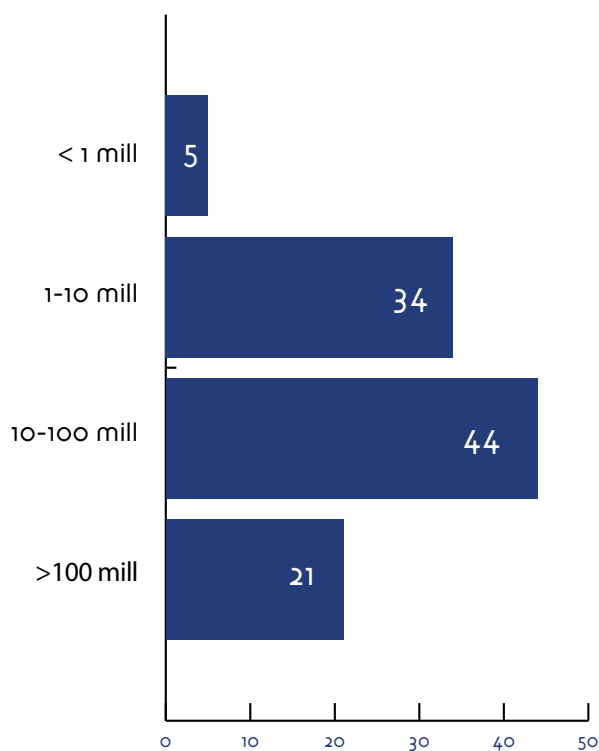
Det betyr at de organisasjonene med aller høyest inntekter i all hovedsak også deltar i skattefradragsordningen, og det er relativt sett flere med «lave» inntekter som ikke deltar i ordningen enn de med høye inntekter. Under vises en fordeling av organisasjoner basert på totale inntekter i 2015.

¹⁶ Her tas det forbehold om at Frivillighet Norges registerdata for medlemsorganisasjonens inntekter ikke er komplett. Her ekskluderes de organisasjonene hvor Frivillighet Norge ikke har registrert data om totale inntekter for både 2014 og 2015. Totalt utvalg blir dermed 104 respondenter.

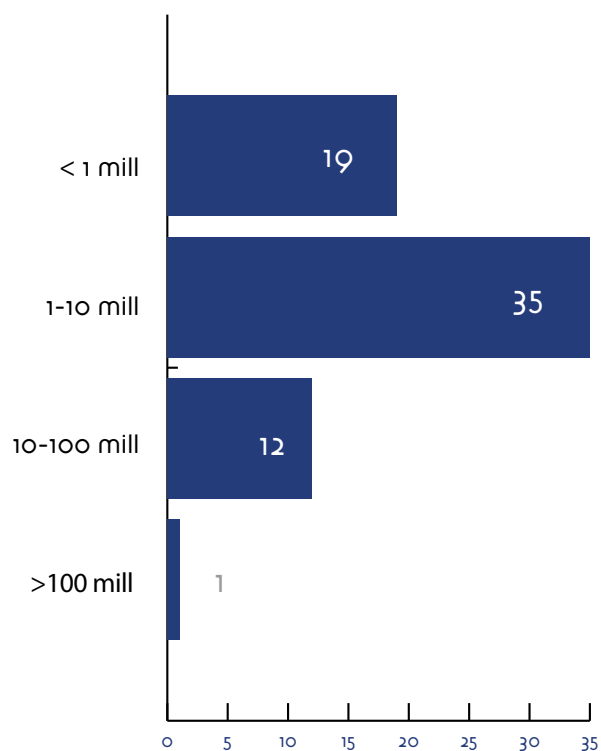
Flertallet av organisasjonene som deltar i skattefradragsordningen har mer enn 10 millioner i årlig inntekt, men som figuren viser er det også et betydelig antall som har under 10 millioner i 2015.

Skattefradragsordningen for gaver har med andre ord bred deltakelse, både med tanke på organisasjonskategori og økonomi, selv om det er de organisasjonene med høyest inntekter som i størst grad benytter seg av ordningen. Dette er ikke overraskende sett i lys av kravet om nasjonalt omfang for å bli godkjent av skattemyndighetene. Organisasjoner med nasjonalt omfang har gjerne også større økonomi.

Datamaterialet viser en tydelig sammenheng mellom antall medlemmer i organisasjonene og hvor store inntekter de har, men denne sammenhengen er ikke like tydelig når det kommer til inntekter fra medlemskontingent og gaveinntekter. Det er altså slik at større organisasjoner (mange medlemmer) også har høye inntekter, men det er ikke slik at det er de medlemstunge organisasjonene som har høyest gaveinntekter. Dette viser at medlemskap og donasjoner kan være to alternative måter å støtte frivillige organisasjoner på.

FIGUR 5: Fordeling av organisasjoner i ordningen (Fordelingen av respondentene som deltar i skattefradragsordningen ut fra totale inntekter i 2015)

FIGUR 6: Fordelingen av organisasjoner utenfor ordningen (Fordelingen av respondentene som ikke deltar i skattefradragsordningen ut fra totale inntekter i 2015)

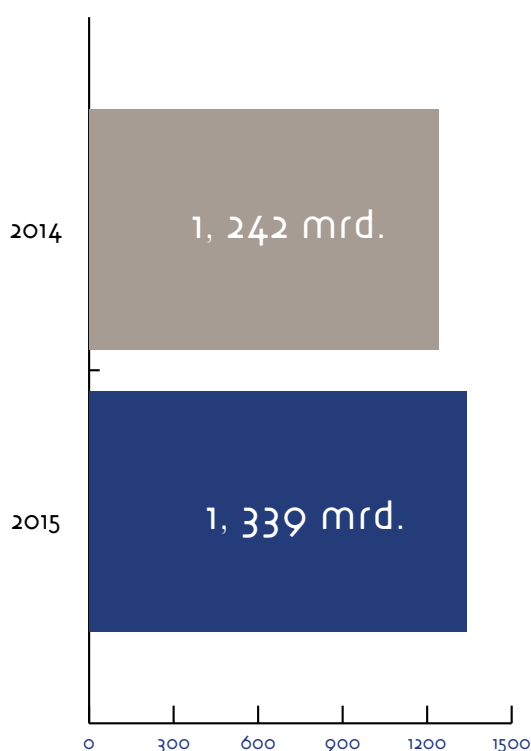
3.2 Skattefradragssystemets betydning

De følgende avsnittene gir en vurdering av hvilken betydning skattefradragssystemet har for de som deltar i ordningen og for frivillig sektor som sådan.

Omfang på innrapporterte gaver

Som vist i kapittel 1 har organisasjonenes inntekter gjennom skattefradragssystemet økt jevnt siden ordningen ble etablert, og nærmer seg nå 3,5 milliarder kroner per år.

Vår undersøkelse omfatter 111 av de 419 godkjente oppgavegiverne i 2015, som dekker 39 prosent av totalbeløpet som ble innrapportert i 2015.

Undersøkelsen viser en økning i innrapporterte gaver fra 2014 til 2015 fra 1,242 milliarder til 1,339 milliarder som tilsvarer en økning på 7,8 prosent. Tallene fra Skattedirektoratet viser en økning på hele 12 prosent fra 2014 til 2015.

Både vår undersøkelse og Skattedirektoratets tall viser med andre ord en økning i omfanget på innrapporterte gaver. Økningen har vært litt mindre blant respondentene i vår undersøkelse enn for deltakerne i ordningen i gjennomsnitt.

Dette fortsetter trenden fra fjoråret, men bryter med tidligere mønstre der rapporteringen til undersøkelsen har hatt høyere vekst.

Fordeling på organisasjonskategorier

Som i tidligere år er det særlig *Internasjonale organisasjoner*, *Tro og livssyn* og *Sosiale tjenester* som stikker ut som «inntektsvinnerne». Til sammen representerer gaver til disse organisasjonene 95,5 prosent av det totale beløpet som blir innrapportert fra organisasjonene i undersøkelsen.

FIGUR 7: Omfanget av gaver

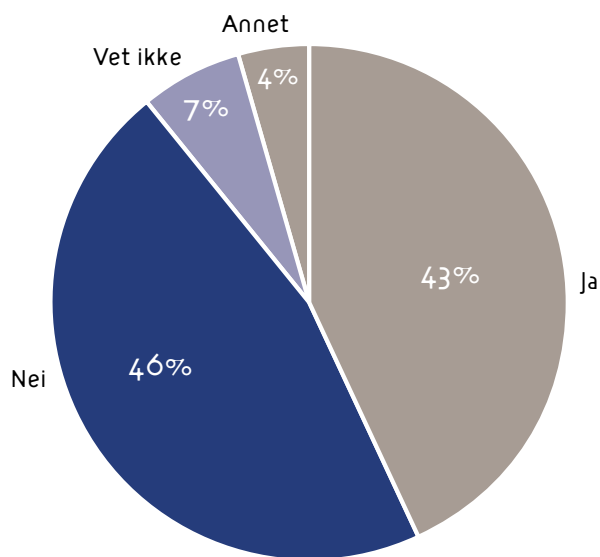
Inntektsår	Internasjonale organisasjoner	Tro- og livssyn	Sosiale tjenester	Helse	Idrett	Interesseorganisasjoner	Øvrige ¹⁷	Totalt
2014	746,2	242,4	196,0	29,3	0,6	20,8	6,5	1 241,8
2015	791,6	265,6	220,9	38,7	0,8	15,1	6,1	1 338,7

Tabell 1 Fordeling av gaver innrapportert gjennom skattefradragssystemet på organisasjonskategorier i 2014–15 (mill.)

¹⁷ Her består «Øvrige» av kategoriene Kunst og kultur, Interesseorganisasjoner rusfeltet, Rekreasjon og sosiale foreninger, Natur- miljø- og dyreverner, Utdanning og forskning

Gavepolitikk blant organisasjonene

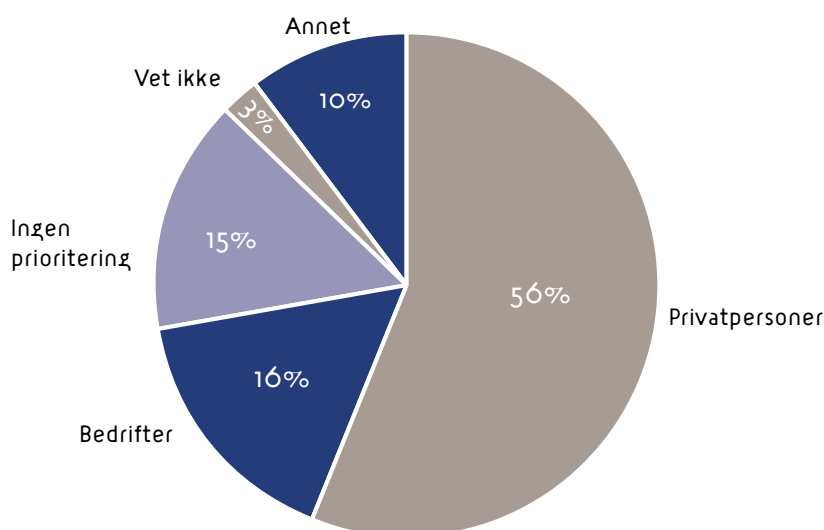
Som ifjor spurte Frivillighet Norge også om hvilke mål organisasjonene har for gaveandelen. Svarene viser at hele 43,2 prosent av organisasjonene har konkrete mål for å få inn flere gaver – det være seg en vedtatt strategi for å tiltrekke flere gaver eller uttalt ambisjon fra styret eller ledelsen. I fjorårets undersøkelse rapporter 38 prosent av respondentene at de hadde som mål å øke gaveandelen. Det kan indikere at det er en økning i antall organisasjoner som jobber aktivt med å tiltrekke seg gaver.

FIGUR 8 - Har organisasjonen som mål å øke andelen gaver som del av organisasjonens inntektsgrunnlag? (Har organisasjonen en vedtatt strategi om å tiltrekke flere gaver? Har styret eller ledelsen satt mål om å tiltrekke flere gaver?)

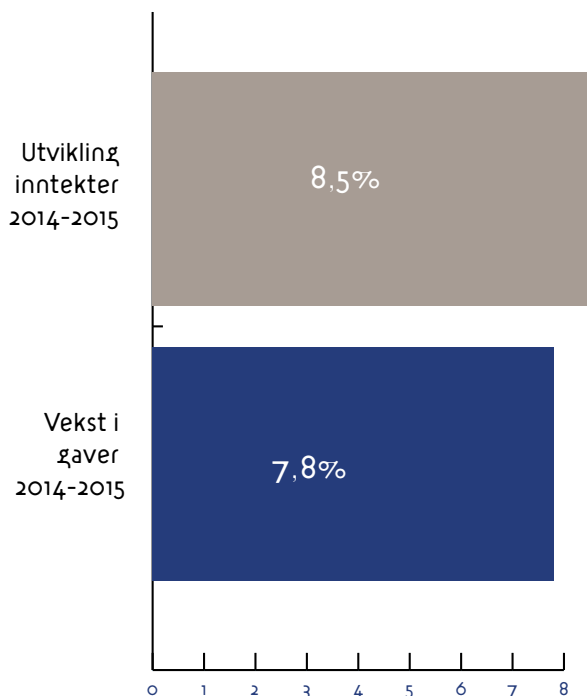
I undersøkelsen ble det også spurt om hvilke kilder organisasjonene vil tiltrekke seg gaver fra. 56,2 prosent svarte at de vil tiltrekke seg flere gaver fra private givere, mens bare 16,2 prosent ønsker å satse på bedrifter. Disse resultatene kan tolkes på minst to måter. På den ene siden kan det være et faktisk og helt bevisst ønske om å ikke satse på bedrifter. På den andre siden kan årsaken også være vanetenking fra organisasjonene. Vi vet fra tidligere undersøkelser at det på mange områder er liten kontakt mellom næringsliv og frivilligheten.

Noen respondenter spesifiserer at de ønsker å tiltrekke midler fra menigheter, stiftelser og fond.

FIGUR 9 - Fra hvem vil organisasjonen tiltrekke flere gaver?

Gaver som inntektskilde

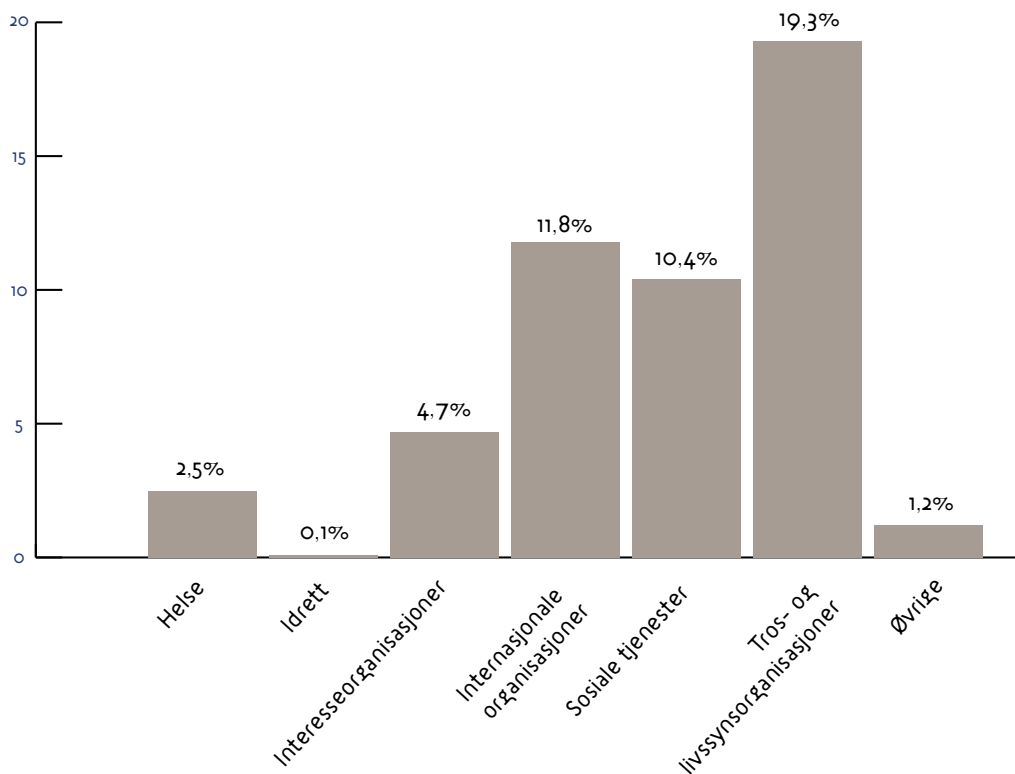
FIGUR 10 - Inntektsutvikling fra 2014 til 2015

Organisasjonene som er registrert i ordningen har hatt en positiv utvikling i inntektene fra 2014 til 2015 på 8,5 prosent.

Veksten i innrapporterte gaver har vært på 8 prosent og de fleste organisasjonskategorier opplever økning i gaveinntektene, mens *Interesseorganisasjoner* og *Øvrige* opplever en nedgang fra 2014 til 2015.

Sammenlignet med fjoråret er den prosentvise veksten i innrapporterte gaver langt høyere (3,5 prosent i 2014 mot 8 prosent i 2015). Høyest prosentvis vekst rapporteres innen *Helse* (29 prosent).

Tidligere har veksten i innrapporterte gaver kommet både av økte gaveinntekter og av at en økende andel av gavene blir innrapportert. Det kan tenkes at denne utviklingen nå snur som en konsekvens av at skattefradragsordningen er godt kjent i samfunnet, og at organisasjonenes systemer for å rapportere inn givere har blitt bedre.

FIGUR 11 – Andelen av gaver for inntekt 2015. Her er bare organisasjonene som er registrert i ordningen og som har oppgitt størrelsen på gaven med.

Gaver fra privatpersoner og bedrifter er en viktig inntektskilde for frivillige organisasjoner. Totalt for alle organisasjoner som har rapportert en gave gjennom skattefradragsordningen i 2015 utgjorde gaver en andel på 10 prosent av brutto inntekt. Dette tilsvarende fordeling som innrapportert for 2014.

Som figur 11 viser, er det relativt store forskjeller mellom organisasjonskategoriene, og dette bildet er likt som i tidligere undersøkelser. Det er særlig *tro- og livssynsorganisasjonene*, *internasjonale organisasjoner* og *sosiale tjenester* som har høy gaveandel. Helseorganisasjonene har i tidligere undersøkelser hatt en stor gaveandel. Denne var nede på 0,7 prosent i fjor og har økt til 2,5 i årets undersøkelse. Denne kategorien omfatter få respondenter og er derfor sensitiv for hvilke respondenter som deltar i undersøkelsen.

For sosiale tjenester, utgjorde gaver i 2015 10,4 prosent av inntektene. Det er en relativt stor nedgang sammenlignet med nivåene for 2014 og 2013 på henholdsvis 27 og 24 prosent av inntektene til organisasjonene i denne kategorien.

I 1997 utgjorde gaver 8,8 prosent av organisasjonenes totale inntekter.¹⁸ I vår undersøkelse¹⁹ er gjennomsnittet 9,7 prosent for både 2014 og 2015, noe som indikerer at gaver har blitt en viktigere del av inntektene for frivillige organisasjoner de siste 18 årene.

Andel av gaver som utløser skattefradrag for gaver

43 prosent av organisasjonene i undersøkelsen mottok i 2015 gaver som ikke ble rapportert til skattemyndighetene gjennom ordningen. Sammenlignet med rapporten for 2014 er dette en noe lavere andel, da 53,8 prosent av organisasjonene mottok gaver som ikke ble rapportert gjennom skattefradragsordningen.

Gaver blir viktigere

Basert på dette er det tydelig at gaver har stor betydning for frivillig sektor som sådan, og spesielt innenfor organisasjonskategoriene *Internasjonale organisasjoner*, *Tro- og livssyn*, og *Sosiale tjenester*.

At gaver utgjør en relativt stor del av inntektene for mange frivillige organisasjoner viser at ordningen er av vesentlig betydning for de frivillige organisasjonene. Den kontinuerlige veksten i gaver gitt gjennom ordningen tyder på det samme, selv om deler av veksten fortsatt skyldes at en større andel av gavene blir innrapportert.

¹⁸ Sivesind m.fl. *The voluntary sector in Norway. Composition, causes and changes.*

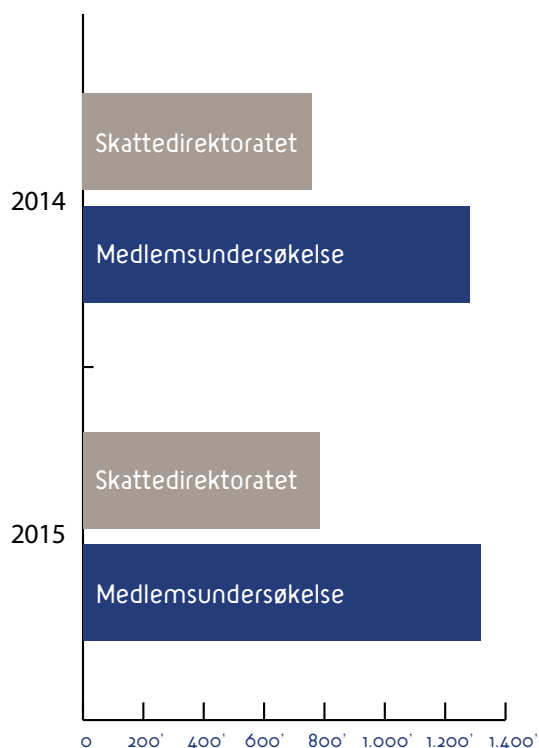
¹⁹ Utvalget er alle organisasjoner som har oppgitt at de er registrert hos Skatteetaten som deltaker i skattefradragsordningen, og som har driftsinntekter for både 2014 og 2015. 104 respondenter. Her er totale driftsinntekter og totale gaver summert hver for seg, og et gjennomsnitt beregnet ved å dele gaver totalt på totale inntekter. Tallene inkluderer også organisasjoner som har oppgitt å være del av ordningen, men som ikke har oppgitt å ha mottatt støtte.

3.3 Givere

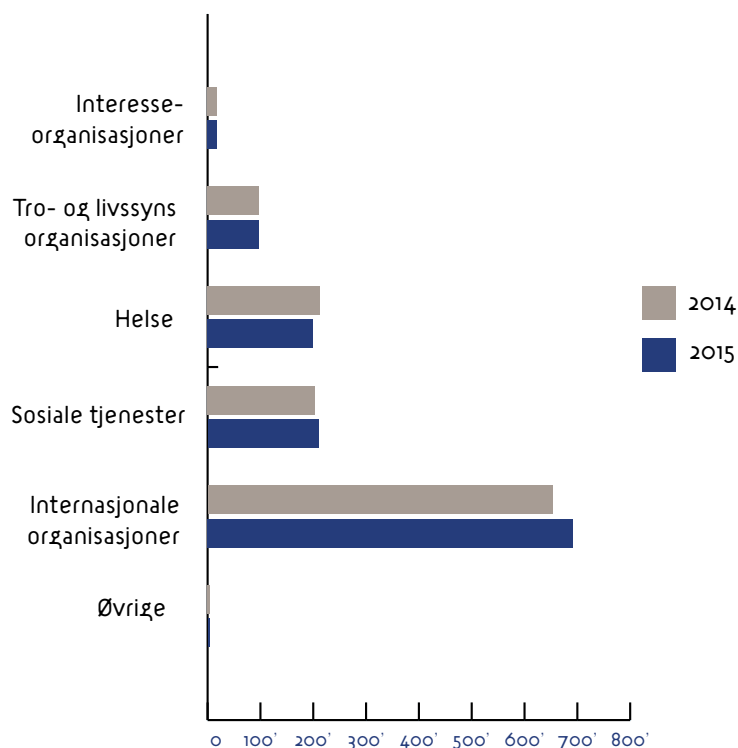
Antall givere har økt fra 2014 til 2015. Ifølge Skattedirektoratet ble det i 2015 innrapportert gaver fra 729 100 skatteyttere, som er en økning på 3,5 prosent fra året før.

Våre respondenter rapporterte om totalt 1 222 919 givere i 2015, en oppgang på 2,9 prosent fra 1 188 033 givere i 2014.

En årsak til at undersøkelsen viser flere givere enn Skattedirektoratets tall kan være at samme person gir gaver til flere organisasjoner. Skattemyndighetene oppgir tall basert på fødselsnummer, slik at hver person bare blir telt én gang selv om det gis til flere organisasjoner.

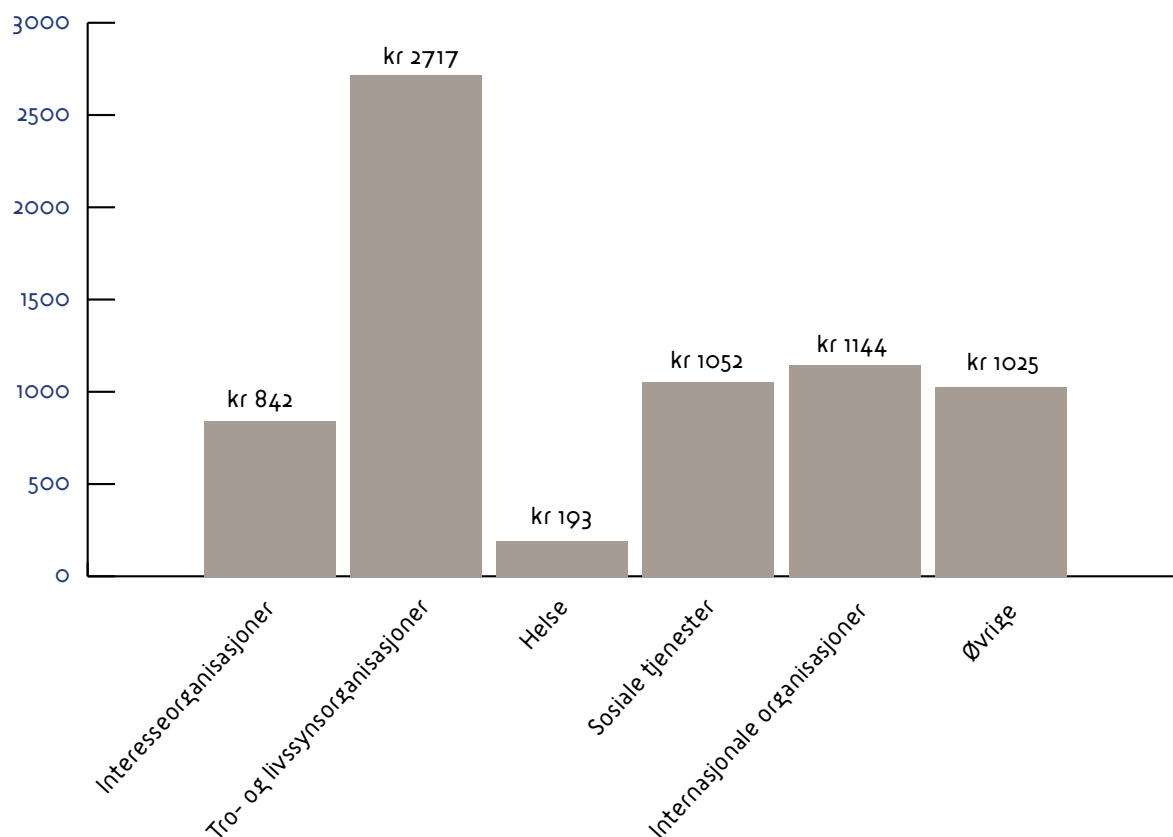

FIGUR 12: Utvikling i antall givere fra 2014–2015.

FIGUR 13 - Utvikling i antall rapporterte givere - Antall givere i 2014 og 2015 etter organisasjonskategori.

Det gjennomsnittlige bidraget er på 1 094 kroner per giver i 2015, noe som tilsier en 49 kroners økning per giver sammenliknet med hva organisasjonene rapporterer for 2014. Snittet er beregnet ut fra totalt antall givere oppgitt i undersøkelsen og gavene inkluderer både privatpersoner og bedrifter. Fordelingen mellom de ulike aktivitetskategoriene mellom 2014 og 2015 er stabil.

Figur 14 - Hvor mye gir hver person/bedrift - Snitt på gavens størrelse pr giver – både rapporterte og ikke-rapporterte gaver²⁰.

3.4 Gaver fra bedrifter

Skattefradagsordningen er i liten grad innrettet mot bedrifter, blant annet fordi beløpsgrensene for fradrag er de samme for både bedrifter og privatpersoner.

Respondentene oppgir at antall bedriftsgivere er totalt 6 913 for 2014 og 8 070 for 2015.²¹ Det viser en oppgang på hele 17 prosent mellom 2014 og 2015. Det er svært positive tall som viser en forsterket trend fra fjorårets undersøkelse hvor respondentene oppga en prosentvis økning mellom 2013 og 2014 på rundt 10 prosent. Dette tyder på at frivilligheten i stadig større grad satser på, og evner å få inn, gaver fra næringslivet. Tallet kan være noe usikkert siden det baserer seg på relativt få respondenter, men styrkes av at det korrelerer med fjorårets undersøkelse som også viste en sterk oppgang fra tidligere undersøkelser.

Skatteetaten oppgir 9 103 bedriftsgivere for 2015. Det tilsvarer en 17 prosents økning fra 2014, da antallet bedriftsgivere var på 7 726.²² Denne økningen er identisk med resultatene fra Frivillighet Norges medlemsundersøkelse og styrker observasjonen om at frivilligheten i større grad lykkes med gaveinnhenting fra næringslivet.

²⁰ Kategorien Idrett er inkludert i Øvrige.

²¹ Gjelder gaver rapportert gjennom skattefradagsordningen og gaver som ikke er oppgitt til myndighetene.

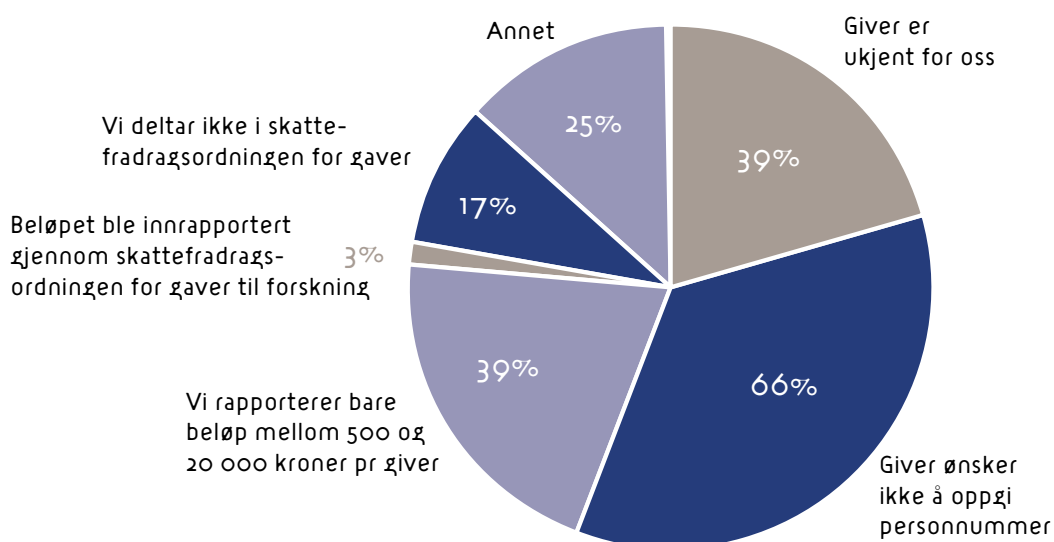
²² Givere med organisasjonsnummer.

3.5 Gaver som ikke ble rapportert gjennom gaveordningen

77 respondenter oppgav at de mottok gaver som ikke ble rapportert gjennom skattefradragsordningen. Totalt oppgir respondentene at 791 millioner kroner i gaver ikke ble oppgitt til myndighetene eller oppgitt gjennom andre skattefradragsordninger. Summerer vi gavene som ikke ble rapportert med de 1,337 milliarder kronene som ble innrapportert i 2015, utgjør beløpet som ikke ble rapportert cirka 37 prosent av alle gavene.

Svarene i undersøkelsen viser at kravet til at giverne oppgir personnummer er den viktigste årsaken til at organisasjonen ikke rapporterer gaver til myndighetene. Ukjente givere og beløpsgrensene er også sentrale årsaker. Disse resultatene stemmer godt med tidligere år.

Enkeltorganisasjoner kan gi store utslag i datagrunnlaget. De tre organisasjonene som mottar flest gaver som ikke ble rapportert gjennom gaveordningen stod for 55 prosent av de ikke-rapporterte gavene.

FIGUR 15 - Hvorfor ble ikke disse gavene rapportert til myndighetene? (flere svar mulig)

Oversikten viser at omfanget av skattefradragssystemet sannsynligvis kunne vært større om organisasjonen hadde skaffet seg oversikt over giverne, og ved gode rutiner for å samle inn personnummer. Hvis organisasjonene skal kunne få til dette må det legges til rette for å behandle personvernsensitiv informasjon på en profesjonell og god måte som gir trygghet for giver og samfunnet.

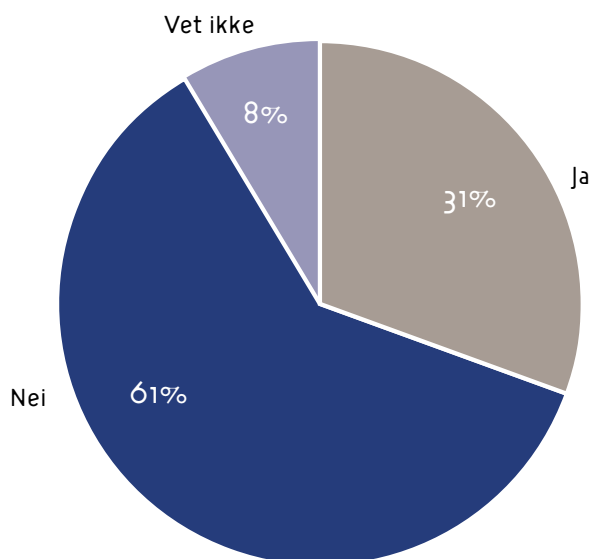
3.6 Administrasjon av ordningen

Av organisasjonene med en oppfatning mener 23 prosent av organisasjonene i undersøkelsen at ordningen er unødvendig byråkratisk, mens 8 prosent mener den ikke er det. 69 prosent svarer vet ikke. Det er med andre ord svært få respondenter som oppgir at ordningen ikke er unødvendig byråkratisk, men den totale svarandelen er dessverre lav (13 respondenter), noe som gjør det vanskelig å treffe robuste konklusjoner ut fra svarene.²³

For at en giver skal få skattefradrag må organisasjonen rapportere inn fødselsnummer og gavebeløp. Sentralledet må rapportere samlet på vegne av hele organisasjonen. Dette krever blant annet at organisasjonen etablerer et system for å innhente og oppbevare fødselsnummer, samt at underledd som mottar gaver rapporterer disse inn til sentralledet, sammen med informasjon om giver. Det kreves også at organisasjonene gjennom egen årsoppgave varsler giverne om det beløpet som blir rapportert til skattemyndighetene.²⁴

3.7 Samarbeid med næringslivet

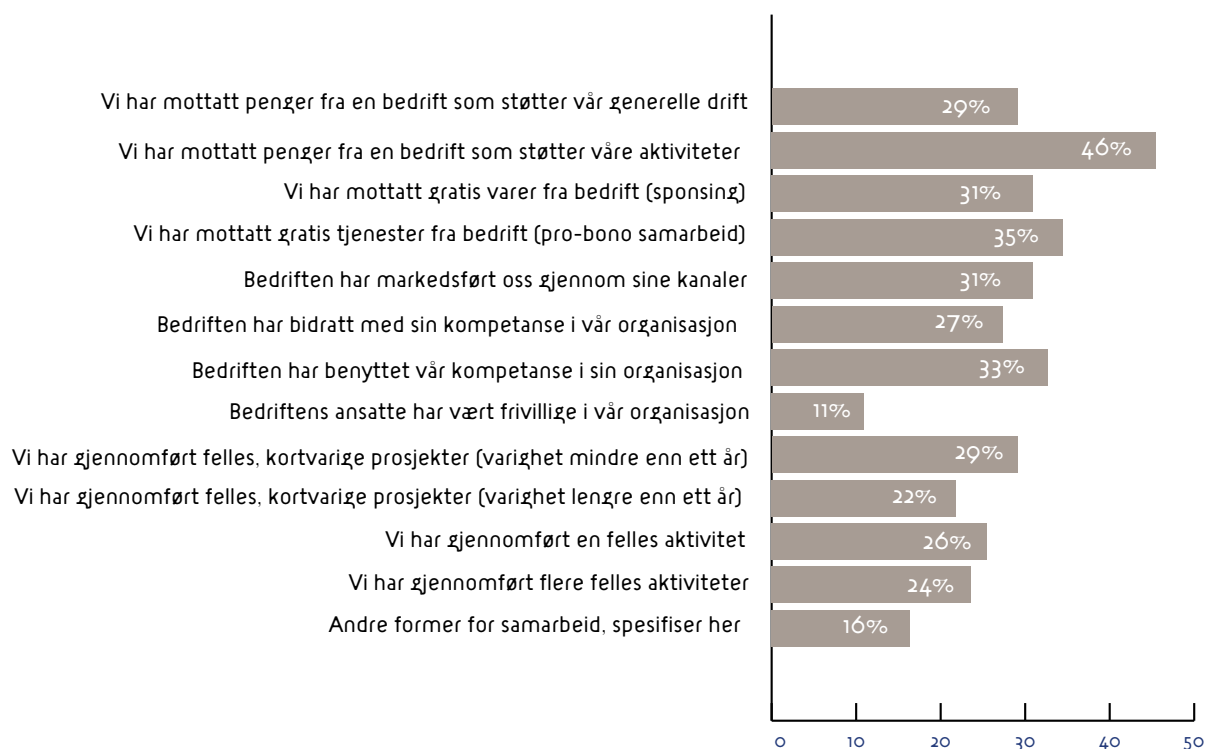
Nytt for årets undersøkelse er spørsmål om andre typer samarbeid med næringslivet enn direkte pengegaver. Etersom mange organisasjoner mottar støtte fra aktører i næringslivet som ikke er direkte kvantifiserbare ønsker Frivillighet Norge en bedre oversikt over hvilke typer samarbeid som finnes. Av de 179 respondentene som svarte på spørsmålet opplyser nær en tredjedel at deres organisasjon samarbeider med næringslivsaktører ut over direkte pengegaver.

Figur 16: Har din organisasjon samarbeidet med aktører i næringslivet i løpet av 2015? (Gjelder ikke pengegaver)

²³ Ved en feil i oppsettet av undersøkelsen ble dette spørsmålet bare stilt til de organisasjonene som har oppgitt at de ikke deltar i skattefradragssystemet for gaver.
²⁴ I følge ligningsloven § 6-17 nr.3.

Måten denne typen samarbeid foregår på varierer. Nesten halvparten av respondentene oppgir at de har mottatt penger som støtte til aktiviteter. Samtidig har 34,5 prosent mottatt støtte i form av gratis tjenester og 27 prosent har kunnet bruke kompetanse fra næringslivsaktører internt i sin organisasjon. Det er også interessant å observere at hele 32 prosent av respondentene oppgir at samarbeidspartnere fra næringslivet har benyttet seg av deres kompetanse i sine organisasjoner. Dette vitner om en positiv to-veis kompetanseoverføring mellom næringslivet og frivilligheten.

Figur 17: På hvilken måte har dere samarbeidet? (Flere svar er mulig)

Undersøkelsen viser at det eksisterer et tett samarbeid mellom en del frivillige organisasjoner og næringslivsaktører utenfor rammen av skattefradragssystemet for gaver. Vi vet fortsatt for lite om slike former for støtte og samarbeid, og mulighetene for å styrke rammebetingelsene for mer og tettere samarbeid bør utforskes nærmere.

Frivillighet Norge har etablert en arbeidsgruppe som skal komme med anbefalinger til frivillige organisasjoner og næringslivet for å fremme godt samarbeid mellom sektorene.

4. Konklusjoner

Skattefradragsordningen er ikke en tilskuddsordning, men en incentivordning for å stimulere skatteyttere til å gi gaver til frivillige organisasjoner. Gaver er en viktig inntektskilde for frivillig sektor, og skattefradragsordningen har stor prinsipiell og økonomisk betydning for de frivillige organisasjonene. Gjennom ordningen anerkjenner staten betydningen av de frivillige organisasjonenes virksomhet og gir et viktig incentiv til befolkningen om å slutte opp om denne.

Denne rapporten viser først og fremst at skattefradragsordningens omfang og betydning fortsatt øker. Omfanget på gaver gitt gjennom skattefradragsordningen har økt hvert år siden den ble innført i 2003, og i 2015 ble det gitt gaver for nesten 3,5 milliarder kroner i ordningen.

En må anta at deler av økningen skyldes at en større andel av gavene blir rapportert til skattemyndighetene. Samtidig viser undersøkelsen at gaver utgjør en større andel av de frivillige organisasjonenes inntekter enn tilfellet var i 1997, før skattefradragsordningen ble innført. Det er dermed all grunn til å tro at staten har bidratt til økt giverglede gjennom å etablere ordningen.

I tidligere undersøkelser har sektoren som helhet rapportert i overkant av 90 prosent av gavene til skattemyndighetene. Ifjor falt rapporteringsgraden til 54 prosent. Årets undersøkelse viser at 57 prosent av gavene som organisasjonene i undersøkelsen mottok i 2015 ble rapportert. Det kan dermed virke som årets undersøkelse følger fjoråret i at et knippe enkeltorganisasjoner med høy andel gaver som enten ikke er oppgitt til myndighetene eller er oppgitt gjennom skattefradragsordningen for forskning gir stort utslag på totalen. Det gjennomsnittlige gavebeløpet per giver var i 2015 på 1 095 kroner.

Deltakerne i skattefradragsordningen representerer en stor bredde med tanke på virksomhetsfelt. Hovedtyngden av gavene som gis gjennom ordningen går til organisasjoner i kategoriene *Internasjonale organisasjoner, tros- og livssynsorganisasjoner* og organisasjoner som utfører *sosiale tjenester*.

Undersøkelsen viser at deltakerne også representerer stor bredde med tanke på økonomi. Som ifjor rapporterer flertallet av deltakerne at deres årlige inntekter er på over 10 millioner kroner, men det er fortsatt et betydelig antall deltakere med inntekter under 10 millioner årlig.

Resultatene fra undersøkelsen bekrefter at skattefradragsordningen hovedsakelig retter seg mot individuelle skatteyttere. Ordningen har i liten grad fungert som et insentiv for bedrifter til å donere til frivillige organisasjoner, men årets undersøkelse viser at donasjoner fra bedrifter øker.

Selv om 56 prosent av organisasjonene oppgir at de satser mest på gaver fra privatpersoner, oppgir 16 prosent av organisasjonene at de prioriterer gaver fra næringslivet høyest. Samtidig viser undersøkelsen og tall fra Skatteetaten en positiv økning i antall bedriftsgivere fra 2014 til 2015 (17 prosent). Økningen kommer fra et svært lavt utgangspunkt, men det tyder likevel på positiv tendens hvor flere frivillige organisasjoner lykkes med å tiltrekke seg bedrifter som samarbeidspartnere og givere.

Denne trenden bør forsterkes ytterligere, gjennom for eksempel et sterkere insentiv i form av skattefradrag. En spørreundersøkelse blant ledere i norske bedrifter gjennomført i 2009 av TNS Gallup tyder på at bedrifter er spesielt interessert i å donere til formål i bedriftens lokalmiljø, og at de er interesserte i å donere til flere ulike typer formål, blant annet kultur-, idretts- og fritidsformål.

Under halvparten av organisasjonene som deltar i undersøkelsen har klare mål for å øke andelen gaver som del av organisasjonens inntekter. Dette er en klar indikasjon på at frivilligheten har stort potensiale for å arbeide mer aktivt og målrettet med gaveinntekter som del av inntektsgrunnlaget.

Nytt av året er at undersøkelsen også ser nærmere på andre former for samarbeid mellom frivilligheten og næringslivet. Her kommer det frem at nær en tredjedel av respondentene også samarbeider med næringslivet på andre måter enn ved direkte pengegaver, og vi observerer en positiv kompetanseutveksling mellom aktørene hvor litt over 30 prosent av de frivillige organisasjonene har bidratt med sin kompetanse fra organisasjonen til sine samarbeidspartnere i næringslivet, og litt under 30 prosent av næringslivspartnere har bidratt med kompetanse inn i de frivillige organisasjonene.

4.1 Forslag fra Frivillighet Norge for å styrke av ordningen

Frivillighet Norge har ved mange anledninger tatt til orde for å styrke ordningen ytterligere, ettersom det bidrar til å generere flere inntekter for frivillige organisasjoner ved siden av offentlige midler. Gaver er et viktig supplement for organisasjonene, og en styrket skattefradragsordning vil gi incentiver til giverne, og er et viktig signal om anerkjennelse av arbeidet til de frivillige organisasjonene.

Frivillighet Norge har følgende forslag for å forbedre skattefradragsordningen for gaver:

- Det innføres en ny særskilt beløpsgrense for skattefradrag for gaver fra bedrifter på 100 000 kr.
- Ordningen forenkles i form av at Frivillighetsregisteret tas i bruk som definisjons-, avgrensings- og rapporteringsverktøy.
- Det åpnes for skattefradrag for gaver også til lokale lag og foreninger.

Vedlegg 1

Oversikt over respondenter og fordeling på kategori

Organisasjonsnavn	Aktivitetskategori
Hjernesvulstforeningen	Annet
ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering	Annet
Tsjetsjensk Ungdomsforening (TUF)	Annet
Vestre Aker Frivillighetssentral	Annet
Blå Kors Norge	Helse
Brystkreftforeningen	Helse
Foreningen for barnepalliasjon	Helse
Kreftforeningen	Helse
Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte	Helse
Nasjonalforeningen for folkehelsen	Helse
Norges Astma- og Allergiforbund	Helse
Norges Livredningsselskap	Helse
Norsk Cøliakiforening	Helse
Norsk Nettverk for Down Syndrom	Helse
Norsk Sarkoidose Forening	Helse
Redningsselskapet	Helse
Stoffskifteforbundet	Helse
Foreningen for Søvn sykdommer	Helse
Helseforum for kvinner	Helse
Norsk Helse- og Avholdsforbund	Helse
Norsk Proteinintoleranseforening	Helse
ROS Rådgivning om Spiseforstyrrelser	Helse
Voksne med medfødt hjertefeil	Helse
Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komité	Idrett
Skiforeningen	Idrett
ADHD Norge	Interesseorganisasjoner
Autismeforeningen i Norge	Interesseorganisasjoner
Foreningen 2 Foreldre	Interesseorganisasjoner
Foreningen for hjertesyrke barn	Interesseorganisasjoner
Foreningen For Muskelsyrke	Interesseorganisasjoner
Foreningen Vi som har et barn for lite	Interesseorganisasjoner
HivNorge	Interesseorganisasjoner
IOGT i Norge	Interesseorganisasjoner
KABB - Kristent arbeid blant blinde og svaksynte	Interesseorganisasjoner
Landsforbundet mot stoffmisbruk	Interesseorganisasjoner

Landsforeningen uventet barnedød	Interesseorganisasjoner
Landsforeningen We Shall Overcome	Interesseorganisasjoner
LNU - Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorg	Interesseorganisasjoner
MENiN Myalgisk Encefalopati Nettverket i Norge	Interesseorganisasjoner
Menneskeverd	Interesseorganisasjoner
Mental Helse Ungdom	Interesseorganisasjoner
Noregs Mållag	Interesseorganisasjoner
Noregs Ungdomslag	Interesseorganisasjoner
Norges Fibromyalgi Forbund	Interesseorganisasjoner
Norges Handikapforbund	Interesseorganisasjoner
Norsk Fosterhjemsforening	Interesseorganisasjoner
Norsk Revmatikerforbund	Interesseorganisasjoner
Psoriasis- og eksemforbundet	Interesseorganisasjoner
Sex og politikk	Interesseorganisasjoner
Spiseforstyrrelsesforeningen	Interesseorganisasjoner
UngOrg - Barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo	Interesseorganisasjoner
Aurora Støtteforening For Mennesker Med Psykiske Lidelser	Interesseorganisasjoner
Bipolarforeningen Norge	Interesseorganisasjoner
Elevorganisasjonen	Interesseorganisasjoner
Ensliges Landsforbund	Interesseorganisasjoner
FRI – foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold	Interesseorganisasjoner
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon	Interesseorganisasjoner
Helsepersonel For Plantebasert Kosthold(HEPLA)	Interesseorganisasjoner
Hjelpekilden Norge	Interesseorganisasjoner
International Students' Union Of Norway (ISU)	Interesseorganisasjoner
KNIF - Kristen-Norges Innkjøpsfellesskap	Interesseorganisasjoner
Kongelig Norsk Båtforbund	Interesseorganisasjoner
Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO)	Interesseorganisasjoner
Nakke- og kjeveskaddes landsforening	Interesseorganisasjoner
Norsk Bluesunion	Interesseorganisasjoner
Norsk Glaukomforening	Interesseorganisasjoner
Norsk musikkråd	Interesseorganisasjoner
Norske Samers Riksforbund	Interesseorganisasjoner
PWN Norway (Professional Women's Network)	Interesseorganisasjoner
Straffedes Organisasjon i Norge (SON)	Interesseorganisasjoner
Ungdom & Fritid	Interesseorganisasjoner
Unge Funksjonshemmede	Interesseorganisasjoner
Vellenes Fellesorganisasjon	Interesseorganisasjoner
Juvente	Interesseorganisasjoner rusfeltet
MA - rusfri trafikk og livsstil	Interesseorganisasjoner rusfeltet
MA-Ungdom	Interesseorganisasjoner rusfeltet

Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon (RIO)	Interesseorganisasjoner rusfeltet
Arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske forbund	Interesseorganisasjoner rusfeltet
ADRA Norge	Internasjonale organisasjoner
AFS Norge Internasjonal utveksling	Internasjonale organisasjoner
Care Norge	Internasjonale organisasjoner
Caritas Norge	Internasjonale organisasjoner
Deaf Aid	Internasjonale organisasjoner
Den Uavhengige Norske Storloge av Odd Fellow Orde	Internasjonale organisasjoner
Flyktninghjelpen	Internasjonale organisasjoner
Foreningen Norden	Internasjonale organisasjoner
Indias Barn	Internasjonale organisasjoner
Kirkens Nødhjelp	Internasjonale organisasjoner
Lærernes Misjonsforbund	Internasjonale organisasjoner
Misjon uten grenser	Internasjonale organisasjoner
Norsk Folkehjelp	Internasjonale organisasjoner
Partnership For Change	Internasjonale organisasjoner
Redd Barna	Internasjonale organisasjoner
Stiftelsen Norsk Nødhjelp	Internasjonale organisasjoner
Stiftelsen SOS-barnebyer Norge	Internasjonale organisasjoner
Strømmestiftelsen	Internasjonale organisasjoner
Agape Action Norway	Internasjonale organisasjoner
CISV Norge	Internasjonale organisasjoner
Europabevegelsen i Norge	Internasjonale organisasjoner
De Unges Orkesterforbund	Kunst og kultur
Folkemusikk og Folkedansorganisasjonen (Folkorg)	Kunst og kultur
Forbundet KYSTEN	Kunst og kultur
Norges Korforbund	Kunst og kultur
Norges Musikkorps Forbund	Kunst og kultur
Norsk Forening for Fartøyvern	Kunst og kultur
Norsk Jernbaneklubb	Kunst og kultur
Ung Kirkesang	Kunst og kultur
Bandorg	Kunst og kultur
Bergen Internasjonale Kultursenter (BIKS)	Kunst og kultur
DIS-Norge, Slekt og data	Kunst og kultur
Folkeakademienes Landsforbund	Kunst og kultur
HATS (Hålogaland Amatørteaterselskap)	Kunst og kultur
Hyperion - Norsk Forbund For Fantastiske Fritidsinteresser	Kunst og kultur
Korpsnett Norge	Kunst og kultur
Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber	Kunst og kultur
Norsk arkivråd	Kunst og kultur
Norsk Filmklubbforbund (NFK)	Kunst og kultur

Norsk Jazzforum	Kunst og kultur
Norske konsertarrangører	Kunst og kultur
Norske Kunstforeninger	Kunst og kultur
Skedsmokorset Kulturform	Kunst og kultur
Miljøstiftelsen Bellona	Natur-, miljø- og dyrevern
Natur og Ungdom	Natur-, miljø- og dyrevern
Naturvernforbundet	Natur-, miljø- og dyrevern
Norsk Friluftsliv	Natur-, miljø- og dyrevern
Besteforeldrenes Klimaaksjon	Natur-, miljø- og dyrevern
4H Norge	Rekreasjon og sosiale foreninger
Den Norske Turistforening (DNT)	Rekreasjon og sosiale foreninger
Norges KFUK-KFUM	Rekreasjon og sosiale foreninger
Norges KFUK-KFUM speidere	Rekreasjon og sosiale foreninger
Norges Kvinne- og familieforbund	Rekreasjon og sosiale foreninger
Norges speiderforbund	Rekreasjon og sosiale foreninger
Stiftelsen Livsglede for Eldre	Rekreasjon og sosiale foreninger
Acharaugo Dancing Group In Norway	Rekreasjon og sosiale foreninger
Det Norske Hageselskap	Rekreasjon og sosiale foreninger
Framfylkingen LOs barne- og familieorganisasjon	Rekreasjon og sosiale foreninger
Kjeringråd	Rekreasjon og sosiale foreninger
Norsk Bridgeforbund	Rekreasjon og sosiale foreninger
Organisasjonen For Barnevernsforeldre	Rekreasjon og sosiale foreninger
Seniordans Norge	Rekreasjon og sosiale foreninger
Union Of Nigerian Nationals Norway	Rekreasjon og sosiale foreninger
Fattighuset	Sosiale tjenester
Kirkens SOS i Norge	Sosiale tjenester
Norges Blindeforbund	Sosiale tjenester
Norges Røde Kors	Sosiale tjenester
Norske Kvinners Sanitetsforening	Sosiale tjenester
Norske Redningshunder	Sosiale tjenester
Organisasjonen Voksne for Barn	Sosiale tjenester
Refugees Welcome to Norway	Sosiale tjenester
Stiftelsen Kirkens Sosialtjeneste	Sosiale tjenester
Stiftelsen Robin Hood Huset	Sosiale tjenester
Familieklubbene i Norge	Sosiale tjenester
Home-Start Familiekontakten Norge	Sosiale tjenester
LEVE - Landsforeningen for etterlatte ved selvmord	Sosiale tjenester
Norges Blindeforbunds Ungdom	Sosiale tjenester
Stiftelsen Retretten	Sosiale tjenester
Telefonkontakt for eldre og uføre	Sosiale tjenester
Termik Rana	Sosiale tjenester

Brunstad Christian Church	Tros- og livssynsorganisasjoner
Buddhistforbundet	Tros- og livssynsorganisasjoner
Det Norske Baptissamfunn	Tros- og livssynsorganisasjoner
Det Norske Bibelselskap	Tros- og livssynsorganisasjoner
Det norske misjonsselskap	Tros- og livssynsorganisasjoner
Familie & Medier	Tros- og livssynsorganisasjoner
Human-Etisk Forbund	Tros- og livssynsorganisasjoner
Humanistforbundet	Tros- og livssynsorganisasjoner
Kirkerådet	Tros- og livssynsorganisasjoner
Misjonsforbundet UNG	Tros- og livssynsorganisasjoner
Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag	Tros- og livssynsorganisasjoner
Norges Kristne Råd	Tros- og livssynsorganisasjoner
Norges Samemisjon	Tros- og livssynsorganisasjoner
Normisjon	Tros- og livssynsorganisasjoner
Norsk Luthersk Misjonssamband	Tros- og livssynsorganisasjoner
Oslo Katolske Bispedømme	Tros- og livssynsorganisasjoner
Syvendedags Adventistforbundet - Den Norske Union	Tros- og livssynsorganisasjoner
Søndagsskolen Norge	Tros- og livssynsorganisasjoner
ECKANKAR Norge	Tros- og livssynsorganisasjoner
Humanistisk Ungdom	Tros- og livssynsorganisasjoner
Norges Unge Katolikker	Tros- og livssynsorganisasjoner
Norske Kirkeakademier	Tros- og livssynsorganisasjoner
Kristelig studieforbund (K-stud)	Utdanning og forskning
Musikkens studieforbund	Utdanning og forskning
Studieforbundet Funkis	Utdanning og forskning
Studieforbundet kultur og tradisjon	Utdanning og forskning
Voksenopplæringsforbundet (VOFO)	Utdanning og forskning

Vedlegg 2: Spørreskjema

Her gjengis samtlige spørsmål og forklaringstekster i spørreskjemaet. Respondentene ble rutet gjennom spørsmålene basert på tidligere svar. Derfor har ikke alle respondentene fått alle spørsmålene.

Velkommen til denne medlemsundersøkelsen om momskompensasjonsordningen og skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner.

Dine svar vil bli et svært viktig grunnlag for politisk arbeid med rammebetingelsene for organisasjoners inntektsbringende arbeid.

Første del av undersøkelsen handler om momskompensasjon. Andre del handler om skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner.

Undersøkelsen tar bare 10–15 minutter å fylle ut og er svært verdifull for Frivillighet Norge. Takk for ditt bidrag!

I resten av undersøkelsen er vi opptatt av **gaver** til organisasjonen din.

En gave er en overføring uten motytelse.

Offentlig støtte, medlemskontingent og sponning regnes ikke som gaver.

Har organisasjonen som mål å øke andelen gaver som del av organisasjonens inntektsgrunnlag? (Har organisasjonen en vedtatt strategi om å tiltrekke flere gaver? Har styret eller ledelsen satt mål om å tiltrekke flere gaver?)

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei
- (3) ☐ Vet ikke
- (4) ☐ Annet, spesifiser her _____

Fra hvem vil organisasjonen tiltrekke flere gaver?

- (1) ☐ Privatpersoner
- (2) ☐ Bedrifter
- (4) ☐ Ingen prioritering
- (5) ☐ Vet ikke
- (6) ☐ Annet, spesifiser her _____

Siden 2000 har organisasjoner som oppfyller visse kriterier og registrerer seg hos Skattedirektoratet, kunnet delta i Skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner. Gjennom denne ordningen har både privatpersoner og bedrifter rett til skattefratrekk for gaver.

Det finnes også en skattefradragsordning for «tilskudd til vitenskapelig forskning og yrkesopplæring». Dersom din organisasjon deltar i begge ordningene, skal du i de neste spørsmålene **kun** inkludere gaver rapportert gjennom skattefradragsordningen for gaver.

Er din organisasjon registrert hos Skatteetaten som deltaker i Skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei

Rapporterte din organisasjon inn gaver til Skatteetaten for skatteåret 2014?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei

Rapporterte din organisasjon inn gaver til Skatteetaten for skatteåret 2015?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei

Hvorfor deltar din organisasjon ikke i skattefradagsordningen?(flere svar mulig)

- (1) ☐ Faller ikke inn under ordningen
- (2) ☐ Har ikke hørt om ordningen
- (3) ☐ For komplisert å registrere seg
- (4) ☐ For krevende å administrere ordningen til at det svarer seg å delta
- (5) ☐ Ikke aktuelt – mottar ikke gaver
- (6) ☐ Vet ikke
- (7) ☐ Annet, spesifiser her _____

Hvorfor rapporterte ikke organisasjonen gaver til Skatteetaten for skatteårene 2014 og 2015?

- (1) ☐ Vi mottok ikke gaver disse årene
- (2) ☐ Ordningen er for krevende å administrere til at det svarer seg
- (3) ☐ Annet, spesifiser her _____

Hvorfor rapporterte ikke organisasjonen gaver til Skatteetaten for skatteåret 2015?

- (1) ☐ Vi mottok ikke gaver dette året
- (2) ☐ Ordningen er for krevende å administrere til at det svarer seg
- (3) ☐ Vet ikke
- (4) ☐ Annet, spesifiser her _____

Hvordan kan ordningen forenkles?

Hvordan kan ordningen blitt mer relevant for din organisasjon?

Hvor mye rapporterte dere totalt til Skatteetaten i pengegaver som grunnlag for skattefradrag for givere for skatteåret 2014?

Oppgi beløpet i hele kroner (slik at for eksempel femti tusen skrives 50000).

Hvor mye rapporterte dere totalt til Skatteetaten i pengegaver som grunnlag for skattefradrag for givere for skatteåret 2015?

Oppgi beløpet i hele kroner (slik at for eksempel femti tusen skrives 50000).

Hvor mange givere hadde dere totalt i 2014?

Hvor mange givere hadde dere totalt i 2015?

Oppgi hvor mange av gavegiverne som var bedrifter i 2014, hvis dere har informasjon om dette:

Oppgi hvor mange av gavegiverne som var bedrifter i 2015, hvis dere har informasjon om dette:

**Hvis relevant, oppgi hvilket beløp dere mottok i pengegaver fra bedrifter (ikke privatpersoner) i 2014
Oppgi beløpet i hele kroner (slik at for eksempel femti tusen skrives 50000).**

Hvis relevant, oppgi hvilket beløp dere mottok i pengegaver fra bedrifter (ikke privatpersoner) i 2015. Oppgi beløpet i hele kroner (slik at for eksempel femti tusen skrives 50000).

Mange organisasjoner mottar gaver som ikke blir rapportert til skattemyndighetene gjennom ordningen for skattefradrag for gaver. Dette kan ha ulike årsaker, for eksempel at giver er ukjent, at organisasjonen ikke har givers personnummer eller at gavene blir rapportert gjennom skattefradragsordningen for gaver til forskning

Mottok din organisasjon i 2015 pengegaver fra privatpersoner eller bedrifter som ikke ble rapportert til myndighetene gjennom skattefradragsordningen for gaver?

- (1) ☐ Ja
(2) ☐ Nei

Hvor mye mottok organisasjonen i pengegaver i 2015 som ikke ble oppgitt til myndighetene gjennom skattefradragsordningen for gaver?

Inkluder hvis mulig gaver gitt til underledd og oppgi et omtrentlig tall dersom du ikke har tilgang til eksakt beløp. Oppgi beløp i hele kroner. _____

Hvorfor ble ikke disse gavene rapportert til myndighetene? (flere svar mulig)

- (1) ☐ Giver er ukjent for oss
(2) ☐ Giver ønsker ikke å oppgi personnummer
(3) ☐ Vi rapporterer bare beløp mellom 500 og 20 000 kroner pr giver
(4) ☐ Beløpet ble innrapportert gjennom skattefradragsordningen for gaver til forskning
(6) ☐ Vi deltar ikke i skattefradragsordningen for gaver
(5) ☐ Annet, spesifiser her _____

Opplevs administreringen av skattefradragsordningen for gaver som unødvendig byråkratisk for din organisasjon?

- (1) ☐ Ja
(4) ☐ Nei
(5) ☐ Vet ikke

Hva kunne gjøres for å forenkle skattefradragsordningen?

Har din organisasjon samarbeidet med aktører i næringslivet i løpet av 2015? (Gjelder ikke pengegaver)

- (1) ☐ Ja
(2) ☐ Nei
(3) ☐ Vet ikke

På hvilken måte har dere samarbeidet? (Flere svar er mulig)

- (1) ☐ Vi har mottatt penger fra en bedrift som støtter vår generelle drift
(4) ☐ Vi har mottatt penger fra en bedrift som støtter våre aktiviteter
(5) ☐ Vi har mottatt gratis varer fra bedrift (sponsing)
(3) ☐ Vi har mottatt gratis tjenester fra bedrift (pro-bono samarbeid)
(7) ☐ Bedriften har markedsført oss gjennom sine kanaler
(8) ☐ Bedriften har bidratt med sin kompetanse i vår organisasjon
(9) ☐ Bedriften har benyttet vår kompetanse i sin organisasjon
(10) ☐ Bedriftens ansatte har vært frivillige i vår organisasjon

- (11) ☐ Vi har gjennomført felles, kortvarige prosjekter
(varighet mindre enn ett år)
- (12) ☐ Vi har gjennomført felles, kortvarige prosjekter
(varighet lengre enn ett år)
- (13) ☐ Vi har gjennomført en felles aktivitet
- (14) ☐ Vi har gjennomført flere felles aktiviteter
- (6) ☐ Andre former for samarbeid, spesifiser her

Har du kommentarer til denne undersøkelsen?

**Dersom vi har behov for å komme i kontakt med deg
hvis noe er uklart, hvilken e-postadresse kan vi nå deg
på?**

Din rolle i organisasjonen:

**Du er nå ferdig med undersøkelsen.
Takk for dine svar!**

Trykk “Avslutt” for å registrere svarene.

**FRIVILLIGHET
NORGE**

www.frivillighetnorge.no
Frivillighet Norge | Øvre Slottsgate 2B, 0157 Oslo
tel. 21 56 76 50 | twitter: @frivillighet